

Autor: Monika Nowicka

Scenariusz lekcji „Dlaczego akcje idą w górę? – czyli o czynnikach kształtujących popyt na akcje”

CELE OPERACYJNE:

I. Wiadomości

A. Zapamiętanie wiadomości

- stosuje pojęcia: akcja, inwestor, inflacja, gospodarka, rynek finansowy
- wymieniają czynniki mające wpływ na giełdę

B. Zrozumienie wiadomości:

- rozumie przekaz informacji giełdowych
- rozumie powiązanie gospodarki kraju z rynkiem finansowym
- rozumie relacje popytu i podaży

II. Umiejętności

C. Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

- identyfikuje czynniki, które wyznaczają tendencje na giełdzie podczas zabawy decyzyjnej
- formułuje wnioski ogólne
- dokonuje wyboru informacji potrzebnych podczas zajęć

D. Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych

- stosuje zdobytą wiedzę podczas zabawy decyzyjnej
- podejmuje decyzję i wyciąga wnioski po analizie informacji
- ocenia przydatność informacji podczas zabawy decyzyjnej oraz potencjalny wpływ na giełdę

Czas zajęć: 2x45 minut

Metody: metoda słowna (elementy pogadanki, wykładu), metoda czynna – praktycznego działania (zabawa decyzyjna)

Formy pracy: indywidualna, praca w grupach

Pomoce dydaktyczne: materiały prasowe, karta pracy, foliogram

Literatura:

1. Jajuga K., Podstawy inwestowania na giełdzie papierów wartościowych, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA, Warszawa 2007,
2. Fragmenty materiałów prasowych ze stron:
 - 1) www.wiadomosci.gazeta.pl
„Giełda w dół z powodu szalonego wzrostu cen” z 29.02.2008 r.
 - 2) www.bankier.pl
Zalewski G., „Powódź na giełdzie kiedyś i dziś” z 28.06.2009 r.
 - 3) www.gazeta.pl
„Wall Street w dół po wzroście bezrobocia i uwagach szefa Fed” z 29.02.2008 r.

FAZA WPROWADZAJĄCA		
Czynności nauczyciela	Czynności ucznia	Uwagi
Podaje temat lekcji, cele lekcji Nauczyciel rozdaje materiały prasowe, a następnie zadaje pytania (materiał nr 1). O czym jest ten materiał?	Uczniowie zapoznają się z tekstem, a później odpowiadają na postawione pytania Wyjaśniają innym treść otrzymanych materiałów	Uczniowie mogą pracować indywidualnie bądź w grupach 2-4 osób
FAZA REALIZACYJNA		
Co może być czynnikiem mającym wpływ na reakcję giełdy? Co wpływa na zmianę popytu na akcję?	Podają przykłady zaczerpnięte z materiałów prasowych, ale także takie o których słyszeli z mediów	
Przy pomocy nauczyciela uczniowie konstruują główny wniosek – Rynek finansowy powiązany jest mocno z gospodarką.		
Nauczyciel przedstawia podstawowe elementy otoczenia gospodarczego, które pośrednio kształtują sytuację na giełdzie: inflacja, stopa procentowa, kurs walutowy, deficyt budżetowy. Wyjaśnia wpływ czynników na gospodarkę oraz na zachowanie giełdy (materiał nr 2 – foliogram).	Uczniowie do listy tej mogą sami jeszcze dołożyć czynniki, które wcześniej zostały uchwycone w materiałach prasowych np.: stopa bezrobocia, wypadki losowe – susza, powódź, działania wojenne	Nauczyciel nie wyjaśnia pojęć. Założenie - uczniowie poznali te zagadnienia na lekcjach zrealizowanych wcześniej
Dla lepszego zrozumienia i utrwalenia wiedzy zostaje wprowadzona zabawa decyzyjna (materiał nr 3). Wyjaśnia kolejność czynności, które uczniowie będą wykonywać podczas zabawy.	Uczniowie biorą udział w zabawie Dyskusja i analiza podjętych decyzji przez poszczególne grupy; porównywanie wyboru grup i wyciąganie wniosków	Ok. 10 minut (w zależności ile czasu zajęły poprzednie czynności) Swoje spostrzeżenia i uwagi zapisują w zeszytach
Nauczyciel wraz z uczniami określa schemat podejmowania decyzji Określenie procesu decyzyjnego: - pojawienie się informacji dotyczących akcji - analiza informacji i podjęcie decyzji kupna bądź sprzedaży - określenie wniosku: w efekcie złożenia zleceń kształtuje się cena akcji na rynku		
Razem określają wpływ psychologii na wyniki podejmowania decyzji przez inwestorów (to właśnie robili podczas zabawy decyzyjnej).		

Co byście zrobili ze swoimi zainwestowanymi środkami podczas krachu na giełdzie? Jak zareagowałibyście na niesprawdzoną informację o możliwości zarobienia dużych pieniędzy w krótkim czasie?.	Uczniowie zastanawiają się indywidualnie, a następnie odpowiadają i wyjaśniają swoje postępowanie.	
FAZA PODSUMOWUJĄCA		
W celu przypomnienia i utrwalenia nauczyciel podaje ćwiczenie (materiał nr 4).	Uzupełniają brakujące definicje i terminy. Następnie odczytują i porównują z odpowiedziami pozostałych uczniów.	

UWAGI:

1. Na zajęcia można przeznaczyć 2 godziny lekcyjne. Myślę, iż element gry decyzyjnej może znacznie wydłużyć pracę.
2. Zajęcia powinny zostać przeprowadzone w grupie uczniów, którzy poznali wcześniej podstawy działania giełdy oraz znają i rozumieją pojęcia takie jak: inflacja, stopa procentowa, kurs walutowy czy deficyt budżetowy.
3. Karta pracy może zostać indywidualnie zmodyfikowana przez nauczyciela w zależności od potrzeb zajęć.

Material nr 1

Przykład 1. (źródło: www.bankier.pl)

Grzegorz Zalewski: powódź na giełdzie kiedyś i dziś 2009-06-28 12:03

Dwanaście lat temu w lipcu miała miejsce powódź stulecia. [...] Dla uczestników rynku giełdowego powódź rozpoczęła się dopiero 11 lipca. Do tego czasu od samego początku miesiąca kursy akcji na GPW wzrastały. Na sesji 11 lipca nastąpił niewielki spadek cen, zaś dramat rozpoczął się 14 lipca.

Oto fragment materiału Tomka Pruska (GW) pt: „Zalane portfele” po sesji 14 lipca: „Inwestorzy przerażeni katastrofalną powodzią rzucili się do wyprzedaży akcji. Powódź trwa już ponad tydzień, ale dopiero wczoraj akcjonariuszy ogarnął lęk przed jej konsekwencjami. Nie czekając na oszacowanie szkód i ich wpływ na kondycję gospodarki, rozpoczęli wyprzedaż, aby ratować portfele [...]”

[...] W portfelu miałem wówczas kilka spółek. Główne ćwiczenie jakie musiałem wykonać to zastanowić się, która z nich geograficznie znajduje się na terenach zalanych. I w ogóle w jakim miejscu. Jednoznacznie tylko w przypadku Izolacji Jarocin miałem informację o siedzibie. To była jedna z tych nielicznych sytuacji, w których technik zastanawia się, że może pewne informacje fundamentalne warto znać. Choć sytuacja znacząco się różniła od obecnej. Notowanych było kilkadziesiąt spółek, z racji pracy w Gazecie Parkiet wiele z nich mniej lub bardziej znałem. Inaczej niż teraz, gdy słysząc nazwę spółki, zastanawiam się „co to w ogóle jest?”

Przykład 2. (źródło: www.wiadomosci.gazeta.pl)

Giełda w dół z powodu szalonego wzrostu cen surowców

tm, PAP

2008-02-29, ostatnia aktualizacja 2008-02-29 00:00

Na światowych giełdach mocne spadki. Główne indeksy tracą, gdyż inwestorzy zaniepokojeni są serią bardzo dużych wzrostów cen surowców, danymi makro oraz kolejną mocną przeceną amerykańskiego dolara.

Nastroje inwestorów na giełdach zaczęły psuć się już wczoraj po publikacji w USA kolejnych niepokojących danych makroekonomicznych oraz wypowiedziach szefa Fed Bena Brenanke.

Według danych Ministerstwa Handlu USA, w ostatnim kwartale ub. roku gospodarka amerykańska wzrastała w tempie zaledwie 0,6 proc. w przeliczeniu rocznym, gdy tymczasem jeszcze w trzecim kwartale tempo to było dużo wyższe - 4,9 proc.

Dodatkowo szef Fed (amerykańskiego odpowiednika naszego NBP) Ben Bernanke ostrzegł, że wielkie banki amerykańskie zapewne same wydobędą się z obecnego kryzysu kredytowego, natomiast mniejsze staną w obliczu zagrożenia bankructwem.

W reakcji na te informacje ostro w dół ruszył amerykański dolar zaliczając kolejne minima względem euro, a w górę wystrzeliły ceny surowców. Ropa zaliczyła poziom 103 dolarów, a złoto 975 dolarów za uncję.

Zdaniem analityków rosnące ceny surowców, a przede wszystkim taniejący w oczach dolar to duży problem dla szefa Fed (drożące surowce to wzrost inflacji), który jednak zapowiedział, że dalej

będzie obniżał stopy procentowe.

W konsekwencji giełdy europejskie tracą już około 1,8 proc., a nasze indeksy, czyli WIG i WIG20 zniżkowały na zamknięciu o odpowiednio 2 i 2,3 proc. [...].

Przykład 3. (źródło: www.gazeta.pl)

Wall Street w dół po wzroście bezrobocia i uwagach szefa Fed

tm, PAP

2008-02-29, ostatnia aktualizacja 2008-02-29 00:00

Ceny akcji spadły w czwartek na giełdzie amerykańskiej w odpowiedzi na opublikowanie danych z rynku pracy wskazujących na wzrost liczby nowych bezrobotnych i pojawienie się prognoz bankructwa dalszych banków.

Prognozy te potwierdził sam szef Rezerwy Federalnej (Fed) czyli banku centralnego USA Ben Bernanke, który w wystąpieniu na forum komisji kongresowej ocenił, że wielkie banki amerykańskie zapewne same wydobędą się z obecnego kryzysu kredytowego, natomiast mniejsze stoją w obliczu zagrożenia bankructwem.

Od zaostrzenia latem kryzysu, wywołanego przez niespłacalność długów hipotecznych "wysokiego ryzyka", amerykański sektor kredytowy stracił wiele miliardów dolarów, a trzy niewielkie banki amerykańskie ogłosiły całkowitą upadłość.

Na spadek cen akcji wpłynął też czwartkowy raport Ministerstwa Pracy USA informujący, że w ubiegłym tygodniu liczba nowych bezrobotnych zgłaszających się do urzędów zatrudnienia wzrosła o 19 tys., do 373 tys. osób [...].

Material nr 3 – Zabawa decyzyjna

Nauczyciel dzieli uczniów na 5 grup maksymalnie po 5-6 osób. W każdym zespole musi zostać wybrany lider, który będzie się komunikował z nauczycielem. Grupy otrzymują akcje 5 spółek z różnych branż – energetyczna, finansowa, spożywcza, odzieżowa, budowlana.

Nauczyciel podaje do wiadomości uczniów informacje, mające wpływ na spółki (pozytywne bądź negatywne), a grupy mają podjąć decyzję co zrobią z akcjami, które posiadają (kupić czy sprzedać). Liderzy informują nauczyciela o podjętej decyzji. Min. 4-5 takich rund (w zależności od tempa przebiegu lekcji).

Grupy otrzymują kartę pracy, na której zapisują wyniki.

SYTUACJE:

- 1) Rząd zapowiedział wzrost podatku na materiały budowlane, co w konsekwencji podniesie ceny budowanych mieszkań
- 2) W wyniku letnich powodzi firmy ubezpieczeniowe muszą wypłacić ogromne odszkodowania. Część z nich okazała się być niewypłacalna.
- 3) W wyniku połączenia (fuzji) dwóch banków, nowo powstała instytucja jest największa w Europie Środkowej
- 4) Z powodu suszy ceny bawełny wzrosły dwukrotnie. Polscy producenci odzieży borykają się z problemem braku materiałów
- 5) Od 18 miesięcy notuje się wzrost stopy bezrobocia; pod koniec roku przewiduje się iż 16% społeczeństwa pozostanie bez pracy
- 6) Firmy spożywcze stosujące barwnik ABC do produkcji słodczy wycofują go z użycia – powoduje silne uczulenia i alergie.
- 7) W Polsce odkryto znaczne złoża gazu łupkowego
- 8) NBP zapowiedział wzrost stóp procentowych, co ograniczyć może zainteresowanie kredytami m.in. mieszkaniowymi

Material nr 4. Ćwiczenie utrwalające materiał

Uzupełnij brakujące terminy bądź definicje tak by stanowiły jedną całość:

TERMIN	DEFINICJA
inwestor	
	spadek wartości pieniądza w czasie
	cena waluty obcej wyrażona w walucie krajowej
gospodarka	
PKB	

Material nr 2 (*źródło: opracowanie własne*)

FOLIOGRAM. CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA ZACHOWANIE RYNKU FINANSOWEGO

